

betaling for Mere, end hvad der virkelig var laant Debitor. Man har flere Exempler paa, at Handlinger i Lovgivningen ere betegnede som ugyldige uden derfor at være belagte med Straf; jeg skal kun nævne eet, nemlig, at den, der er bleven Penge skyldig i Spil, som ikke har været Hazard-Spil, ikke kan tvinges til at betale dem, men der er ingen Straf for Spil, som ikke er Hazardspil. Det er den omtalte Forandring, som er Gjenstand for den første Deel af den nye Paragraph, jeg har foreslaaet, og som jeg har ønsket skulde særskilt affstemmes. Dernæst har jeg gjort Forslag med Hensyn til et Par Punkter i Forordningen af 14de Mai 1754, som det forekommer mig hensigtsmæssigt at forandre, naar man dog engang er kommen til at give en ny Lov om Rentefoden. Det første Punkt er den Bestemmelse, som indeholdes i den nævnte Forordnings § 6, hvorefter der er en Tært for de Douceurer eller Provisioner, der maae tages for at skaffe Laan. Det hedder nemlig deri: „dersom og det, som saaledes ulovligt er udbetalt i Douceur, Provision eller paa anden Maade, ikke er modtaget af Creditor selv eller kommet ham tilgode, men af Commissionairen eller Mellemhandleren, da, saafremt det er mere, end det kan ansees for en billig, og efter hans havde Møte proportioneret Recognition (som dog ikke maa overgaae $\frac{1}{2}$ pCt., om Kapitalen er under 10,000, og $\frac{1}{4}$ pCt., om den er over 10,000 Rd.), skal ei alene alt det, som saaledes er betalt i Douceurer eller Recognition, være forfaldet til Angiveren, men Commissionairen eller Mellemhandleren, som det har oppebaaret, skal og desuden betale dobbelt saameget i Mulet til Kongens Fiscum.“ Det er nu vistnok et Lovsted, som hverst sjældent kommer til Anvendelse, jeg har idetmindste ikke oplevet noget Exempel paa, at det er blevet anvendt, men det strider dog aldeles imod rigtige Begreber at sætte Tært for en saadan Forretning, og denne Tært overholdes heller ikke paa nogen Maade i det praktiske Liv, hvor Douceuren ganske retter sig efter Omstændighederne ved Laanet, efter som det har været meer eller mindre vanskeligt at tilvejebringe det. Jeg troer derfor, det vil være rigtigt at lade denne Bestemmelse falde bort,

og det er Ophævelsen af denne Confiscation og Begrændsning af Commissionaersgebyrerne, som jeg i den anden Deel af den nye § 3 har tilladt mig at foreslaae. Endelig har det ogsaa været noget meget Stødende for mig, at nogen tredje Mand skulde kunne blande sig ind i et saadant Forhold mellem Creditor og Debitor som det, hvorom der her er Tale, der jo i Almindelighed er et Tillidsforhold. Forordningen af 14de Mai 1754 har givet en Opmuntring til Angiveri ved at tillægge Angiveren Halvdelen af den udlaante Capital, og den har endvidere gjort Paatale af Aagersager til Gjenstand for det Offentliges Medvirking. Det har ikke forekommet mig hensigtsmæssigt, at det Offentlige af sig selv skulde sætte sig i Bevægelse for at paatale saadanne Overenskomster mellem Borgerne, som de have været enige om, og som Debitor muligviis ikke paa nogen Maade ønskede at gjøre til Gjenstand for Paatale, idet han har sølt sig vel tilfreds dermed og er bleven hjulpen derved. Der har været Exempler af denne Art, som have forekommet mig høist stødende. Det er saaledes hævet for en forøvrigt meget respectabel Mand, at han blev sat under Justitiens Tiltale og maatte følge en notorisk Falskner gennem to Instantser lige til Højesteret, fordi han havde laant denne Falskner Penge til, saavidt jeg veed, 6 eller 7 pCt., men hvorved Debitor havde gjort sig langt større Fordeel. Da nu denne Falskner var kommen under Justitiens Tiltale, angav han den anden Mand, der, som sagt, maatte følge med ham gennem alle Instantser til Højesteret, hvor han da blev straffet, fordi det oplystes, at der oftere havde fundet Afregninger Sted imellem dem, hvorved denne Forseelse antoges at være oplyst. Jeg skal nemlig tillade mig at gøre opmærksom paa, at, hvad jeg her har foreslaaet, meget er i Overensstemmelse med den Maade, hvorpaa Domstolene have fortolket Forordningen af 14de Mai 1754. Det er nemlig ingenlunde Tilfældet, at det Offentlige uden Videre sætter sig i Bevægelse, fordi det kommer til Kundskab om, at en Overtrædelse af Agerloven har fundet Sted. Det er saaledes udtrykkeligt hjemlet, at, naar der under en civil